II

(Akty, jejichž zveřejnění není povinné)

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 7. května 2004

o státní podpoře č. C 44/03 (ex NN 158/01), kterou hodlá Rakousko poskytnout společnosti Bank Burgenland AG

(oznámeno pod číslem K(2004) 1625)

(Pouze německé znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2005/691/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES [1], a zejména na čl. 7 odst. 3 uvedeného nařízení,

poté, co byly zúčastněné strany na základě výše uvedených článků [2] vyzvány k zaujetí stanoviska a s ohledem na jejich připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. POSTUP

(1) Dopisem ze dne 18. června 2002 a doplňujícími sděleními ze dne 3. července 2002 a 9. září 2002 oznámilo Rakousko uzavření garančních dohod ze strany spolkové země Burgenland a předložilo Komisi plán na restrukturalizaci bankovní společnosti Bank Burgenland AG.

(2) Komise dopisem ze dne 26. června 2003 sdělila Rakousku, že podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES zahájila formální řízení s ohledem na opatření v rámci poskytnuté státní podpory.

(3) Po vyžádaném a poskytnutém prodloužení lhůty doručilo Rakousko dne 17. září 2003 svoje stanovisko k zahájení řízení, a předalo i další podklady a informace.

(4) Při zveřejnění rozhodnutí Komise o zahájení řízení v *Úředním věstníku Evropské unie* [3] požádala Komise také další zúčastněné strany k zaujetí jejich stanoviska. Další zúčastněné strany však žádné připomínky nezaslaly.

(5) Rakouské orgány sdělily dopisem ze dne 19. prosince 2003, že v rámci privatizačního procesu BB mají v úmyslu pozměnit opatření v rámci poskytnuté podpory.

(6) Komise sdělila Rakousku dopisem ze dne 21. ledna 2004 svoje rozhodnutí rozšířit formální řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES i na plánované změny opatření podpory na restrukturalizaci bankovní společnosti Bank Burgenland AG.

[1] Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1. Nařízení ve znění aktu o přistoupení z roku 2003.

[2] Úř. věst. C 141, 14.6.2002, s. 2.

[3] Úř. věst. C 189, 9.8.2003, s. 13.

(7) Rakousko doručilo dne 27. února 2004 svoje stanovisko.

(8) Při zveřejnění rozhodnutí Komise o rozšíření řízení v *Úředním věstníku Evropské unie* [4] požádala Komise také další zúčastněné strany k zaujetí jejich stanoviska. Další zúčastněné strany však žádné připomínky nezaslaly.

II. SOUVISLOSTI

Bankovní společnost Bank Burgenland AG (BB)

(9) BB je zemská hypoteční banka (regionální banka) se sídlem ve městě Eisenstadt, jejíž hlavní obchodní činnost je omezena převážně na oblast spolkové země Burgenland. Hlavním akcionářem BB je země Burgenland s podílem na základním kapitálu 97,897 %. Zbývající 2,103 % jsou ve vlastnictví drobných akcionářů. BB měla v roce 2000 [5] bilanční sumu ve výši přibližně 2,7 miliard EUR, a tím se zařadila na 33. místo mezi rakouskými bankami.

(10) Před uzavřením obou garančních dohod v červnu roku 2000 a v prosinci roku 2000 měla země Burgenland podíl na základním kapitálu BB ve výši 50,63 %. Další významní vlastníci byli Bank Austria se 40,34 % a Bausparkasse Wüstenrot se 7 %. Zbývajících 2,03 % podílů bylo ve vlastnictví drobných akcionářů. Země Burgenland uzavřela po získání akcií od Bank Austria (garanční dohoda ze dne 23. října 2000) opční smlouvu s Bausparkasse Wüstenrot AG o koupi všech akcií Bausparkasse Wüstenrot AG. To mělo představovat první krok směrem k privatizaci BB.

(11) Jako zemská hypoteční banka má BB za úkol podporovat peněžní a úvěrové transakce v příslušné spolkové zemi. Hlavní obchodní činnost BB spočívá v poskytování hypotečních půjček a ve vydávání hypotečních zástavních listů a komunálních dlužních úpisů. Kromě toho poskytuje téměř celou paletu ostatních bankovních služeb. Podíl BB na trhu celkových vkladů v zemi Burgenland byl v roce 2000 téměř 30 %, v oblasti úvěrů potom 39 %.

(12) Podle § 4 burgenlandského zákona o zemských hypotečních bankách, LGBl. č. 58/1991, ve znění zákona LGBl. č. 63/1998, ručí země Burgenland jako náhradní ručitel podle § 1356 všeobecného občanského zákoníku v případě platební neschopnosti BB za veškeré závazky společnosti. Náhradní ručení země Burgenland za BB a její právní předchůdce existuje v prakticky nezměněné formě již od roku 1928. Zákonná úprava v současnosti platné záruky ručení vstoupila v platnost dne 29. června 1991 a země Burgenland získala touto novelou zákona provizi na ručení za to, že je připravena k tomuto zákonnému náhradnímu ručení.

Finanční potíže BB

(13) V průběhu kontroly roční závěrky BB za rok 1999 byl v souvislosti s managementem úvěru pro společnost HOWE Bau AG, která se dostala do platební neschopnosti, objeven podvod se škodou ve výši přibližně 189 milionů EUR, protože zprávy auditora, které společnost HOWE Bau AG předložila, byly zfalšovány. V této souvislosti bylo také zjištěno, že skutečná hodnota listiny o hypotéce na pozemek, která byla vystavena jako záruka na úvěr, ani zdaleka nepostačovala k tomu, aby mohla pokrýt závazky vyplývající z úvěru. Z tohoto důvodu nastala potřeba oprávek ve výši 171 milionů EUR, které přesáhly hodnotu základního kapitálu banky ve výši 80 milionů EUR, a tím došlo ke vzniku platební neschopnosti BB. BB dále musela podle § 83 BWG požádat o ustanovení obchodního dohledu, což znamená zvláštní právní opatření pro úvěrové instituce nacházející se v platební neschopnosti a proto, podle názoru Rakouska, lze toto ustanovení přirovnat ke konkurzu na BB. To by také znamenalo, že by se využilo náhradní ručení země Burgenland. Podle znaleckého posudku auditorské společnosti KPMG Austria Wirtschaftsprüfungsgesellschaft m.b.H. ze dne 17. června 2000 by částka, kterou by v případě platební neschopnosti BB musela země Burgenland uhradit, představovala 247 milionů EUR.

(14) Aby se zabránilo těmto následkům, uzavřela země Burgenland dne 20. června 2000 garanční dohodu na obnos ve výši 171 milionů EUR, a tím pokryla nedobytné pohledávky vůči BB, které by znamenaly bilanční zadlužení.

(15) Případ podvodu v souvislosti s úvěry pro společnost HOWE byl podnětem k tomu, aby se objednala hloubková kontrola pohledávek, která měla ukázat, zda by systémové nedostatky, objevené v souvislosti s podvodem společnosti HOWE, mohly mít vliv i na další úvěrové závazky. Nutnost dalších oprávek ve výši přibližně 189 milionů EUR, objevená touto kontrolou na podzim roku 2000, přivedla banku znovu do situace, kdy by nutné oprávky převýšily základní kapitál banky a jen zásah země zabránil obchodnímu dohledu. Aby se zabránilo další, bezprostředně hrozící škodě pro zemi Burgenland jako akcionáři a náhradnímu ručiteli, uzavřela země Burgenland s Bank Austria AG a s BB rámcovou dohodu, na základě které se Bank Austria AG zřekla pohledávek vůči BB.

[4] Úř. věst. C 37, 11.2.2004, s. 5.
[5] V roce 2002 měla BB bilanční sumu ve výši přibližně 2,9 miliard EUR.

III. **POPIS PODPOR**

(16) Záruky země Burgenland vůči BB, převzaté v roce 2000, představují:

Garanční dohoda ze dne 20. června 2000

(17) Země Burgenland převzala záruky za bankovní společnost Bank Burgenland ve výši 171 milionů EUR, včetně ročních úroků ve výši 5 %, kontokorentně z příslušné garanční částky za blíže stanovené úvěrové závazky v souvislosti s případem HOWE. Garanční dohoda předpokládá, že kladné hospodářské výsledky BB budou použity k pokrytí garanční částky. Tím se garanční částka snižuje o roční zisk BB, pokud tento zisk není nutný k výplatě dividend z prioritních akcií, včetně možných doplatků za předcházející rok. Garanci může BB využít nejdříve při sestavení roční uzávěrky za hospodářský rok 2010.

Rámcová dohoda ze dne 23. října 2000

(18) Aby se pokryla nutnost dalších oprávek ve výši 189 milionů EUR, objevených během hloubkové kontroly pohledávek, byla s hlavním věřitelem BB, s Bank Austria Creditanstalt AG, uzavřena rámcová dohoda ze dne 23. října 2000.

Zřeknutí se pohledávek mezi Bank Austria AG a BB

(19) Podle této smlouvy se Bank Austria Creditanstalt AG zřekla svých pohledávek vůči BB ve výši 189 milionů EUR.

Dohoda o nápravě mezi Bank Austria AG a BB

(20) Ke zřeknutí se pohledávek dojde po zúročitelném závazku k nápravě BB a předpokládá repatriaci celého obnosu, kterého se Bank Austria zřekla, včetně úroků, v sedmi splátkách, počínaje dnem 30. června 2004. Od tohoto data také musí BB odvádět částku ve výši zřeklých se pohledávek, včetně doposud kapitalizovaných úroků, v sedmi stejných ročních splátkách a včetně úroků platných pro daný rok (EURIBOR plus 5 základních bodů). Tato částka musí být odváděna vždy k 30. červnu každého roku až do 30. června 2010. Závazek k nápravě se bude umořovat z ročního zisku BB, s ohledem na pohyb rezerv a případné obsloužení prioritních akcionářů předcházejícího hospodářského roku.

Garanční dohoda

(21) Pro případ, že by BB nemohla plnit svůj závazek k nápravě, převzala země Burgenland, v rámci dodatečné dohody ze dne 1. prosince 2000, neodvolatelnou náhradní garanci ve prospěch Bank Austria AG, která platí pro každý rok v období 2004–2010 a která musí z fondů země Burgenland pokrýt příslušný schodek (roční splátku po odečtení částky, vyplacené BB společnosti Bank Austria AG) vůči Bank Austria AG. Jak BB, tak i země Burgenland může, podle této dohody, splnit svůj závazek k nápravě vůči Bank Austria AG ještě před stanovenými daty.

Prodej akcií mezi Bank Austria AG a zemí Burgenland

(22) Bank Austria AG prodá svůj akciový podíl u BB ve výši 34,13 % za 0,07 EUR zemi Burgenland.

Důvody pro zahájení řízení

(23) Komise ve svém rozhodnutí o zahájení formálního řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES posoudila zkoumaná opatření předběžně jako státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES a čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP, protože tato podpora byla poskytnuta ze státních prostředků a zlepšení finanční situace společnosti mělo vliv na ekonomické postavení konkurentů z jiných členských států ([6]), a tím narušilo hospodářskou soutěž nebo hrozilo, že k takovému narušení dojde, a ovlivnilo obchodování mezi členskými státy.

(24) Na základě svého předběžného posouzení došla Komise k názoru, že podporu je třeba posuzovat na základě pokynů Společenství pro poskytování státní podpory na záchranu a restrukturalizaci podniku v obtížích ([7]) (dále jen „pokyny“) a že nejsou použitelné žádné jiné kompatibilní předpisy Smlouvy o ES ani jiné pokyny Společenství. Komise souhlasí s názorem Rakouska, že v případě BB se jedná o podnik v obtížích ve smyslu oddílu 2.1 pokynů. Vzhledem k chybějícím informacím a k otevřeným otázkám však existují pochybnosti o slučitelnosti opatření pro podporu se společným trhem.

Obnovení dlouhodobé rentability podniku

(25) Podle odstavců 31–34 pokynů zkoumá Komise všechny jednotlivé podpory dle plánu restrukturalizace v tom smyslu, zda je tento plán, na základě reálných předpokladů, během přiměřeně dlouhého období schopen obnovit dlouhodobou rentabilitu podniku.

([6]) Rozsudek ze dne 14. září 1994, Španělské království v. Komise Evropských společenství, C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Sb. rozh. s. I-4103.

([7]) Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2.

(26) Komise u původně předloženého plánu restrukturalizace pochybovala o tom, zda předpoklady ohledně trhu a předpovědí požadované rentability byly dostatečně přesné k tomu, aby bylo možno učinit závěry k vyhlídkám na úspěch navrhovaných opatření na restrukturalizaci. Bylo jen obtížně rozeznatelné, na jaké předpoklady o stavu trhu se opatření na restrukturalizaci vztahují.

(27) Ohledně prognózy dosažení dlouhodobé rentability do roku 2010 ve výši 15 %, která byla uvedena v oznámení, vytýkala Komise jednak to, že nebyly předloženy žádné podklady pro tuto prognózu dlouhodobé rentability a jednak pochybovala o tom, zda požadovaná rentabilita ve výši 15 % je do roku 2010 reálná a zda jí může být dosaženo. Rakousko bylo proto požádáno, aby předložilo podrobné údaje k prognóze a s ní související předpoklady.

(28) Ohledně vyjádření Rakouska, že BB nevykazovala před vznikem potíží žádný nadměrný stav personálu ani žádné nadměrné věcné náklady, takže možnost a nutnost toho, aby banka snižovala počet zaměstnanců, je omezená, požádala Komise Rakousko o podrobnější informace (např. srovnatelné údaje v bankovním sektoru).

(29) Komise dále zjistila, že informace Rakouska, uvedené ohledně potíží bankovní společnosti, představují především shrnutí finančních potíží. Byl však uveden pouze jeden jediný skutečný důvod těchto potíží, totiž nedostatečně fungující management rizik úvěrů. Chyběla důkladná analýza struktur podniku a managementu, jakož i konkrétní opomenutí managementu. Takovou analýzu však Komise považuje za nutnou pro posouzení vyhlídek plánu restrukturalizace BB. Komise proto měla pochybnosti o tom, zda v plánu restrukturalizace byly dostatečně rozeznány a ošetřeny příčiny potíží BB. Rakousko bylo proto požádáno, aby předložilo podrobnou analýzu minulých opomenutí a budoucích vyhlídek a problémů v kontextu struktur společnosti, metod managementu a dozoru, konceptů kontroly a podávání zpráv, jakož i technik pro zavedení komerčně fundovaných rozhodovacích procesů.

(30) S ohledem na možnou privatizaci BB oznámilo Rakousko záměr a první kroky, jakož i plánované ukončení privatizačního procesu. V žádném případě však nebyly uvedeny bližší podrobnosti, například o zamýšleném postupu, podmínkách a jiných relevantních faktorech. Komise proto požádala Rakousko o další informace, zejména v tom ohledu, v jakém stádiu se v současné době nachází potenciální privatizační postup, zda privatizace proběhne v transparentním, nediskriminačním řízení a jak vypadá další časový plán.

Zabránění nepřijatelnému narušení hospodářské soutěže

(31) Výjimky podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES podléhají podmínce, že podpory nezmění obchodní podmínky takovým způsobem, který odporuje společnému zájmu. Odstavce 35 až 39 pokynů stanoví, že musí být přijata taková opatření, aby se pokud možno zmírnily negativní účinky podpor na konkurenci. Tato podmínka se obvykle konkretizuje omezením nebo redukcí přítomnosti podniku na relevantních trzích, prodejem výrobního zařízení nebo dceřiných společností nebo zrušením činností. Omezení nebo redukce musí být v poměru k účinku deformace, způsobené podporami a zejména k relativnímu významu podniku na jeho trhu nebo na jeho trzích.

(32) Protiopatření, resp. kompenzační opatření, navržená Rakouskem, spočívala v prodeji podílů, v uzavření jedné pobočky a v ukončení poskytování spolkové půjčky. Na základě částečně vágního popisu kompenzačních opatření a jejich příslušného příspěvku k požadovaným účinkům na majetek a na stav zaměstnanosti BB nebyla Komise schopna posoudit celkový účinek opatření. Komise proto potřebovala podrobné informace o účinku každého opatření na majetek, na stav zaměstnanosti a na budoucí pozici BB na trhu/segmentu, jakož i explicitní vyčíslení hodnoty těchto opatření, resp. jejich redukčního účinku (např. vzhledem k bilanční sumě).

(33) Na základě skutečnosti, že Burgenland je region, který je od roku 1995 nepřetržitě zařazen jako podporovaná cílová oblast číslo 1, a proto ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. a) připadá v úvahu jako region pro poskytování regionální podpory, poukázalo Rakousko na odstavce 53 a 54 pokynů na ohledy při posouzení protiopatření, aniž by to však dále rozvedlo, resp. uplatnilo konkrétní aspekty. Odstavce 53 a 54 stanoví, že kritéria pokynů pro posouzení platí i pro regionální podporované oblasti, avšak že měřítka pro požadované snížení kapacit na trzích se strukturálním nadbytkem pracovních sil mohou být méně přísná. Protože však Rakousko tento bod dále neupřesnilo, nebyla Komise schopna zjistit použitelnost tohoto kritéria.

(34) Komisi v souhrnu chyběly informace pro přiměřené a dostatečné posouzení navrhovaných kompenzačních opatření. Proto na základě faktů, které měla k dispozici, pochybovala o tom, že plánovaná opatření na redukci postačují k tomu, aby se zmírnily účinky podpory na narušení hospodářské soutěže.

Podpora omezená na minimum

(35) Podle odstavců 40 a 41 pokynů se musí podpora omezit na minimum bezpodmínečně nutné pro restrukturalizaci, aby podniku nebyla přidělena žádná nadbytečné likvidita, která by mohla být použita pro agresivní a trh narušující chování nebo dokonce pro expanzi. Pokyny také uvádějí, že od příjemce podpory se očekává, že k plánu restrukturalizace přidá významný podíl z vlastních prostředků, získaných i z prodeje majetku, pokud tento není nutný pro další chod podniku.

(36) Rakousko předneslo, že u státních opatření na restrukturalizaci BB se nejednalo o přísun likvidních prostředků, ale že poskytnutím garancí byla postižena jedině země Burgenland. Kromě toho se v dohodě o garancích a o nápravě předpokládá, že banka použije veškeré výnosy pro snížení garančních částek. Na základě informací, které byly k dispozici, nemohla Komise přesně posoudit, zda podpora představuje bezpodmínečně nutné minimum, protože garance mají v praxi podobný účinek jako přísun kapitálu.

(37) Kromě toho Komise pochybovala o tom, zda vlastní příspěvek BB splňuje kritérium pojmu „významný příspěvek" k úplnému odstranění tichých rezerv a ke snížení osobních a provozních nákladů.

IV. STANOVISKO RAKOUSKA K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

(38) Rakousko zaujalo na základě předloženého plánu restrukturalizace stanovisko k zahájení řízení a doručilo nové informace zejména k následujícím bodům rozhodujícím pro rozhodnutí Komise:

Obnovení dlouhodobé rentability

(39) Rakousko doručilo analýzu struktur společnosti a managementu BB a podrobně představilo příčiny finančních potíží banky. Podle této analýzy byl jako podstatný komplex příčin potíží BB označen nedostatečný management úvěrových rizik, který způsobil, že banka byla mimořádně zranitelná podvodným chováním odpovědných osob. Stejným způsobem lze odvodit i příčiny nepřímých oprávek, které byly objeveny v rámci prováděné kontroly pohledávek. Potíže banky se proto na jedné straně ukázaly jako problémy omezené oblasti, na druhé straně jasná lokalizovatelnost příčin velmi přispěla k tomu, že mohla být neodkladně zavedena potřebná protiopatření.

(40) Z důvodu masivních problémů ve struktuře a absence, resp. nerespektování vnitřního kontrolního systému, které se přidaly k podvodu, došlo v BB k dalším masivním výpadkům v oblasti úvěrování. Tyto nedostatky ve struktuře budou odstraněny mimo jiné implementací managementu rizik a také zesílením interních revizí v rámci rozsáhlé organizační restrukturalizace banky. Tento výsledek a s tím úspěšné prosazení opatření na restrukturalizaci byl zřetelně potvrzen kontrolou, kterou provedla rakouská Národní banka. Tato kontrola se uskutečnila v únoru roku 2003 na základě pověření Úřadu pro bankovní dohled.

(41) „Celistvé" posouzení BB vede ke zjištění, že BB se v celé řadě bodů liší od jiných podniků v obtížích ve smyslu pokynů, protože se u BB nevyskytují některé symptomy, které jsou podle Komise typické pro podnik v obtížích. Tak například běžná obchodní činnost BB po provedení oprávek během vypořádání portfolia v roce 2000 byla v zásadě rentabilní a má tak, zejména při opatrném odhadu budoucího vývoje, i nadále zůstat. Vývoj v uplynulých dvou létech ukázal, že obchod s vklady se znovu stabilizoval, resp. ztráty z roku 2000 mohly být částečně vyrovnány. Rakousko také přiložilo výsledky běžné obchodní činnosti BB.

(42) Rakousko představilo BB ve srovnání s rakouským bankovním sektorem. Na relevantním trhu pro BB ani v samotné společnosti Bank Burgenland nejsou nadměrné kapacity. Se 300 zaměstnanci se jedná spíše o malou regionální banku, na kterou na burgenlandském trhu připadá jen 16 z celkových 264 bankovních poboček.

(43) Ohledně plánované privatizace BB Rakousko uvedlo, že banka má být podle současných existujících plánů zprivatizována nejpozději do konce roku 2004. Za tímto účelem byla ustanovena pracovní skupina, která má připravit proces prodeje, a privatizací byl pověřen bankovní dům HSBC Trinkaus & Burkhardt.

(44) Rakousko předalo národohospodářské rámcové podmínky a strategické cíle BB, na jejichž základě byl vypočítán plán, z něhož vyplývá postupné zlepšování rentability během 7 roků až přibližně na 15 %. Na základě objemu zásob, průměrného úročení a návratnosti z vypočtené likvidity z ledna roku 2003 byly, v rámci plánovacího procesu kontrol prováděných ve spolupráci s odbornými vedoucími úseků a s představenstvem, definovány plánované objemy a podmínky. Výnosy z úroků byly přepočítány přes celý plánovaný horizont na základě aktuální úrovně úročení, tj. při výpočtu plánu se neuvažovaly žádné hypotézy o budoucím vývoji úrokových sazeb. Vzhledem ke skutečnosti, že se v budoucnu očekává nízká hladina úrokových sazeb, odpovídá tento odhad každopádně principu opatrného plánování.

(45) Opatření na restrukturalizaci, která BB zavedla jako reakci na případ podvodu, aby jednak reagovala na příčiny svých finančních potíží a jednak aby se společnost co nejlépe připravila na rozvoj trhu a na šanci uplatnění se na tomto trhu v příštích létech, lze stručně v heslech popsat jako „kompletní reorganizace managementu úvěrových rizik“, „koncentrace BB na hlavní obchodní činnost“, „stabilizace BB jako regionální banky“ a „rozsáhlé zúžení managementu nákladů“.

Zabránění nepřijatelnému narušení hospodářské soutěže

(46) Rakousko, s ohledem na malou velikost BB, důkladně zvažuje mezi kritérii pro obnovení dlouhodobé rentability a zabránění nežádoucímu narušení hospodářské soutěže a poukazuje na to, že podle pokynů (36. bod odůvodnění) malé a střední podniky vlastně nemusí provádět žádná protiopatření. V následujícím Rakousko popisuje, z jakých důvodů BB jen nepatrně překračuje meze, stanovené pro malý a střední podnik.

(47) Vzhledem k malé velikosti banky v žádném případě, podle Rakouska, nepřekvapuje, že BB není schopna provést příliš významná protiopatření. BB sice má dceřiné společnosti, které jsou však činné ve významných oblastech obchodů BB, a proto prodej takové pobočky by výrazně zasáhl do podstaty společnosti. BB dále nemá žádný významný zahraniční obchod a také rozsah domácích poboček je s počtem 16 poboček výrazně omezen.

(48) Podle názoru Rakouska vylučuje nepatrné postavení BB na trhu nebezpečí narušení hospodářské soutěže a Rakousko poukázalo na to, že potíže BB nelze v žádném případě připisovat agresivnímu chování na trhu, nýbrž již zmíněným, omezeným událostem souvisejícím zejména s případem podvodu.

(49) Rakousko poukázalo na to, že podpory ve prospěch BB nenavýšily vlastní prostředky banky, ale pouze zajistily špatné pohledávky banky, takže nemusely být provedeny oprávky a tím se zabránilo tomu, aby pasíva překročila hodnotu základního kapitálu BB.

(50) Dále Rakousko poukázalo na to, že BB a její téměř výlučná oblast činnosti se nachází v podporované oblasti podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES a upozornilo také na příslušná ustanovení pokynů (20. bod odůvodnění) a také na přitěžující okolnosti v období finančních potíží.

(51) Ohledně protiopatření (prodej podílů, uzavření jedné pobočky, ukončení poskytování spolkové půjčky) předalo Rakousko podrobné údaje o hodnotě každého opatření, resp. jeho redukčního účinku a uvedlo důvody toho, proč by další redukční opatření ohrozilo životaschopnost banky.

Podpora omezená na minimum

(52) Rakousko zdůrazňuje, že projednávané podpory jsou omezeny na minimum, protože ani garanční dohody samy o sobě nestačily k udržení dostatečné solventnosti, BB vlastními silami provedla další oprávky ve výši 41 milionů EUR a vlastními silami také nesla úbytek aktiv ve výši 218 milionů EUR. Jinak nebyl do BB ze strany země přisunut žádný kapitál, který by měl sloužit k urovnání jejích potíží, a to dokumentuje snahu země omezit způsob a rozsah podpory na minimum.

(53) BB dále převezme významný podíl úsilí uvést svoje osobní náklady na průměrnou úroveň, která je obvyklá v bankovním sektoru, a ve střednědobém časovém úseku má v úmyslu zbavit se nepotřebných nemovitostí.

(54) Opatření nad rámec těchto kroků nejsou možná proto, že banka odjakživa sleduje relativně štíhlou organizační strukturu.

V. ZMĚNA OPATŘENÍ NA PODPORU

(55) Rakouské úřady sdělily v dopise ze dne 19. prosince 2003, že v rámci privatizačního procesu BB mají v úmyslu změnit oznámená opatření na podporu.

(56) Garanční dohoda ze dne 20. června 2000 má být změněna takto:

a) Roční zisk BB už nebude použit k redukci obnosu, garantovaného zemí Burgenland. Obnos, garantovaný zemí Burgenland, bude nyní redukován o ty částky, které souvisí s garantovanými úvěrovými nároky souvisejícími s případem HOWE a které budou v příštích letech pro BB přínosné.

b) Garanční platby budou prodlouženy takto: BB bude moci využít garanci země Burgenland nejdříve po sestavení roční uzávěrky za hospodářský rok 2025 (a ne, jak bylo dříve uvedeno, za hospodářský rok 2010). Je však na vůli země poskytnout BB po sestavení roční uzávěrky za hospodářský rok 2010 otevřenou garanční platbu, a to jak celou nebo jen částečně. Až do dne 30.června 2011 má platit současná úroková míra ve výši 5 % a ode dne 1. července 2011 má po dobu pěti let platit úroková míra, aktuální k tomuto dni, kontokorentně

z příslušné částky. Stejně tak má ode dne 1. července 2016 a ode dne 1. července 2021 po dobu pěti let platit příslušná aktuální úroková míra, kontokorentně z příslušné částky.

(57) Rámcová dohoda ze dne 23. října 2000 má být změněna takto:

a) Roční zisk BB už nebude použit k plnění závazku k nápravě vůči společnosti Bank Austria Creditanstalt AG.

b) Země Burgenland splní závazek k nápravě vůči společnosti Bank Austria Creditanstalt AG a uhradí dosud nesplacenou částku z garanční dohody bezprostředně před privatizací BB formou jednorázové platby ve prospěch společnosti Bank Austria Creditanstalt AG.

(58) Podle sdělení rakouských orgánů vstoupí tato změna ohledně použití ročního zisku k redukci garančních částek v platnost jen tehdy, pokud BB bude opravdu privatizována. Pokud by země Burgenland společnost BB neprodala, zůstanou obě garance nezměněny a garanční částky se i nadále budou redukovat o roční zisk BB, resp. závazek BB k nápravě bude nezměněn.

VI. STANOVISKO RAKOUSKA K ROZŠÍŘENÍ ŘÍZENÍ

(59) Podle výkladu Rakouska se zemská vláda snaží o privatizaci BB, která má být významnou částí konceptu restrukturalizace, aby tím zajistila co nejlepší podmínky pro dlouhodobou životaschopnost banky. Rozhodnutím zemské vlády ze dne 12. listopadu 2003, Zl. 3-12I/48-2003, byla zavedena příslušná opatření pro zahájení procesu prodeje. Výzva k oznámení zájmu byla zveřejněna formou inzerátů v médiích dne 17. listopadu 2003. Nejpozději v březnu/dubnu roku 2004 dojde – po ukončení povinného procesu Due-Diligence (povinná péče) – k zahájení jednání s jednotlivými zájemci.

(60) Aby bylo dosaženo co nejlepšího výnosu z prodeje BB, je nutné, aby země Burgenland zbavila BB všech závazků z dohody o nápravě, uzavřené s Bank Austria Creditanstalt AG. To stejně logiky platí pro garanční dohodu ze dne 20. června 2000 uzavřenou mezi zemí Burgenland a BB, protože i v této oblasti nemůže mít BB ani kupující BB žádné zadlužení.

(61) Podle názoru Rakouska by v případě ponechání povinnosti odvodu zisku nebylo jisté, zda by se vůbec našel nějaký kupec banky, protože potenciální nabyvatel banky by měl malý zájem o koupi, pokud by řadu let nemohl očekávat žádné zisky.

(62) Odstranění povinnosti odvodu zisku k tíži BB je tedy nutná podmínka pro její nadcházející privatizaci, pokud má mít oznámený koncept restrukturalizace, jehož významnou součástí je privatizace BB, reálný výhled na úspěch. Tím se dá potenciálnímu kupci BB naději, že bude moci okamžitě využívat výnosy BB, což je zase nutný předpoklad pro dosažení maximální ceny.

VII. OCENĚNÍ OPATŘENÍ PRO PODPORU

Státní podpora podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES

(63) Obě garanční dohody země Burgenland ve prospěch BB zahrnují státní prostředky. Opatření jsou provedena za podmínek, které nejsou přijatelné pro tržně jednajícího investora.

(64) Rakousko sice zastává názor, že země Burgenland uzavřenými garančními dohodami zabránila vyšším finančním škodám tím, že dohody se omezily na absolutní minimum, nutné k tomu, aby nedošlo k uložení obchodního dohledu na banku. Pokud by země Burgenland musela na základě zákonné povinnosti ručit jako náhradní ručitel, byl by, s ohledem na výší sumy neomezené náhradní ručení, překročen rozsah finančních závazků z obou garančních dohod. Rakousko proto zastává právní názor, že země Burgenland jednala podle principu tržně jednajícího investora.

(65) Na tento názor je však třeba namítnout, že rakouské orgány nepředložily na podporu tohoto tvrzení žádné výpočty. Znalecký posudek společnosti KPMG ze dne 17. června 2000 zmíněný ve 13. bodě odůvodnění vyčísluje částku 247 milionů EUR, kterou by v případě platební neschopnosti BB musela krýt země Burgenland. To je méně než celková částka obou garancí, přičemž je třeba poukázat na to, že tato částka byla vypočtena ještě před druhou „hloubkovou“ kontrolou pohledávek nařízenou ve druhé polovině roku 2000, takže by z dnešního pohledu musela být tato částka vyšší. Je však sporné, jak rakouské orgány k částce 247 milionů EUR vůbec dospěly. Soudní dvůr Evropských společenství ve svém rozsudku v právní věci Hytasa ([8]) právem uznal, že se musí rozlišovat mezi závazky, „které má stát převzít jako vlastník podílů nějaké společnosti a závazky, které mu přísluší z titulu státní moci.“ Jelikož byla BB založena ve formě akciové společnosti, ručí země jako vlastník podílů této společnosti za její závazky pouze do výše likvidační hodnoty jejích aktiv. Soudní dvůr v citovaném rozsudku konstatuje, „že závazky plynoucí z nákladů na propouštění zaměstnanců, placení podpory v nezaměstnanosti a podpory na obnovu průmyslové

([8]) Rozsudek ze dne 14. září 1994, Španělsko V. Komise, C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Sb. rozh. s. I-4103, 22. bod odůvodnění.

struktury nesmějí být při použití kritéria soukromého investora zohledňovány.“ Zdá se, že rakouské orgány toto rozlišení neučinily a že jejich výpočty vycházejí z nákladů, které by zemi vznikly na základě zákonného náhradního ručení. Tyto náklady však nesouvisí s postavením země Burgenland jako vlastníka podílů BB. Jsou spíše důsledkem zvláštní zákonné povinnosti, totiž náhradního ručení státu, která by soukromému investorovi nikdy nemohla vzniknout.

(66) Obě opatření byla přijata ve prospěch společnosti, která se nacházela ve vážných finančních potížích. V souhrnu se při částce 359,8 milionů EUR jedná o významnou částku. V době převzetí garancí země určitě nemohla předvídat, zda z tohoto převzetí bude mít nějaký výnos, který by byl přijatelný pro tržně jednajícího investora.

(67) Dotyčné pomoci zvýhodňují BB a uměle ji přivádí do pozice výhodnější oproti jejím konkurentům, čímž je narušena hospodářská soutěž. BB je ve svých nejdůležitějších odvětvích činná na regionální, ale i na národní úrovni. Sektor finančních služeb jako takový se vyznačuje rostoucí integrací, a ve významných dílčích oblastech se realizuje vnitřní obchod. Mezi finančními institucemi různých členských států existuje silná konkurence, která se zavedením jednotné měny dále zesílila. Provedenými opatřeními a jejich účinky na současné i potenciální konkurenty z jiných členských států došlo k narušení hospodářské soutěže – resp. hrozí, že k takovému narušení dojde – a bylo ovlivněno obchodování mezi členskými státy. Proto opatření představují státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Rakousko tento názor nezpochybnilo, nýbrž oznámilo příslušná opatření, i když později, než je stanoveno.

Slučitelnost opatření pro podporu se společným trhem

(68) Protože opatření pro podporu nebyla poskytnuta na základě schváleného nařízení o poskytnutí podpory, musí Komise přezkoumat jejich slučitelnost se společným trhem podle článku 87 Smlouvy o ES a podle pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích9 ([9]).

(69) Nestanoví-li Smlouva o ES jinak, jsou podle čl. 87 odst. 1 této smlouvy podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, neslučitelné se společným trhem, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy.

([9]) Viz poznámka pod čarou 7.

(70) Článek 87 Smlouvy o ES však povoluje výjimky z principu neslučitelnosti státní podpory se společným trhem. Slučitelnost podpory se společným trhem by mohla zdůvodnit výjimečná ustanovení podle čl. 87 odst. 2 Smlouvy o ES. Opatření pro podporu, která se musí přezkoumat, však nesmí být považována ani za podporu sociálního charakteru individuálním spotřebitelům (písm. a)), ani jako podpora na odstranění škod způsobených přírodními katastrofami nebo jinými podobnými mimořádnými událostmi (písm. b)), ani jako podpora pro hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo dotčených rozdělením Německa (písm. c)). Tyto výjimky však nejsou v daném případě použitelné.

(71) S ohledem na výjimečná ustanovení podle čl. 87 odst. 3 písm. b) a d) Smlouvy o ES je třeba stanovit, že podpory nemohou být považovány jako podpora důležitých záměrů společného evropského zájmu nebo jako náprava výrazných škod v hospodářském životě některého členského státu a také ani jako podpora kultury a zachování kulturního dědictví.

(72) Komise zkoumala opatření pro podporu z hlediska výjimečných ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES. Komise se opírá při svém posouzení podpor pro pomoc určitému hospodářskému odvětví, pokud tyto podpory určitým způsobem nezmění obchodní podmínky tak, že odporují společnému zájmu, o příslušné směrnice Společenství. Podle názoru Komise nejsou v daném případě použitelné žádné jiné než již pokyny uvedené v 68. bodě odůvodnění. Komise je dále toho názoru, že popsaná opatření pro podporu přispívají k financování restrukturalizace podniku, a proto se musí považovat za podpory na restrukturalizaci.

(73) Podle pokynů jsou podpory na restrukturalizaci přípustné jen tehdy, pokud neodporují společnému zájmu. V pokynech je povolení podpor Komisí vázáno na splnění určitých předpokladů:

Předpoklady pro podporu společnosti

(74) Komise souhlasí s vysvětlením Rakouska, podle kterého je BB zařazena jako podnik v obtížích podle odstavce 30 v kombinaci s odstavci 4 až 8 pokynů.

(75) Podle odstavce 4 pokynů se vychází z toho, že podnik se nachází v obtížích tehdy, „pokud není schopen, vlastními finančními prostředky nebo cizími prostředky, které má k dispozici od svých vlastníků/podílníků nebo věřitelů, ukončit ztráty, které budou podnik z krátkodobého nebo střednědobého hlediska hnát do jistého zániku, pokud nezasáhne stát“. Tyto okolnosti zřetelně nastaly u BB.

(76) Bez zásahu země Burgenland by byl na BB uvalena nucená správa, a tím by byla ve smyslu pokynů hnána do hospodářského zániku.

Základní princip

(77) Podpory na restrukturalizaci mohou být podle odstavce 28 pokynů poskytnuty jen tehdy, pokud jsou splněna přísná kritéria a pokud je jistota, že případné narušení hospodářské soutěže bude vyváženo výhodami, spojenými s dalším chodem podniku, zejména pokud by čistý efekt propouštění vyplývajících z konkurzu prokazatelně zhoršil místní, regionální nebo národní problémy se zaměstnaností nebo pokud by, ve výjimečných případech, zmizení podniku vedlo ke vzniku monopolu, resp. oligopolní situace.

(78) Poslední podmínka však může být vyloučena, protože pozice BB není dostatečně silná, aby z důvodu jejího konkursu, resp. na něj navazujícího částečného prodeje došlo ke vzniku monopolu, resp. oligopolní situace.

(79) Rakousko sice předneslo, že vedle BB je v zemi Burgenland jako významná banka téměř výlučně činná skupina Raiffeisen-Gruppe a tak by při zániku BB došlo k další koncentraci tržní struktury a k dalšímu posílení Raiffeisen-Gruppe, avšak tento argument nemůže být vzhledem k dostupným informacím přesvědčivý s ohledem na to, že v zemi Burgenland jsou zastoupeny i jiné banky, spořitelny a národní banky.

(80) Je však třeba konstatovat, že účinky hypotetické nesolventnosti BB lze kalkulovat jen obtížně. Pro případ likvidace nebo redukce počtu poboček BB existuje pravděpodobnost, že v zemi Burgenland si zřídí zastoupení některá zahraniční banka a převezme aktivity BB, to však nelze s ohledem na hospodářskou situaci a na relativně malou atraktivitu země Burgenland nijak přeceňovat. Mnohem pravděpodobnější je nedostatečné zásobení základními finančními službami v určitých venkovských regionech země Burgenland.

Posouzení dlouhodobé rentability

(81) Podle odst. 3.2.2 písm. b) pokynů je poskytnutí podpory závislé na provedení plánu restrukturalizace, který musí být ve všech podrobnostech schválen Komisí a musí být přezkoumána jeho vhodnost pro obnovení dlouhodobé rentability podniku během přiměřeného období. Plán restrukturalizace musí přitom mít omezenou dobu působnosti a musí být založen na reálných předpokladech. Musí popisovat okolnosti, které vedly k potížím podniku, aby bylo možno posoudit, zda jsou navrhovaná opatření přiměřená. Plán umožňuje podniku přechod na novou strukturu, která dlouhodobě nabízí rentabilní chod a možnost působit vlastními silami, tj. umožňuje podniku pokrytí všech nákladů, včetně odpisů, a finančních nákladů a dosažení rentability vlastního kapitálu, dostatečné pro přežití podniku v hospodářské soutěži.

(82) Komise posoudila údaje Rakouska, mezi jiným podrobnému plánování jednotlivých opatření na restrukturalizaci, odhadu rentability během období restrukturalizace 2000 až 2010, předpovídané na základě opatrného odhadu budoucího vývoje na jedné straně a výsledku běžné obchodní činnosti na základě ročních uzávěrek a výpočtu plánu na straně druhé, jakož i analýze nedostatečného managementu úvěrových rizik a strukturálních deficitů, odpovědných za problémy. Při svém posuzování se dále Komise opírala o údaje Rakouska k probíhajícímu prosazování plánu restrukturalizace, k modifikacím jednotlivých opatření, jakož i k časovému plánu ukončení plánované privatizace BB.

(83) Pro nedostatek podrobných prognostických údajů a s nimi spojených předpokladů zpochybnila Komise ve svém původním rozhodnutí prognózu dlouhodobé rentability ve výši 15 % až do roku 2010. Rakousko z tohoto důvodu předalo výpočet plánu, který je založen na principu opatrného plánování a který při národohospodářských rámcových podmínkách (rozvíjející se sídlo podniku, rostoucí počet obyvatel, zvyšování majetku, rozšíření Evropské unie) udává postupné zlepšení rentability na přibližně 15 % v období 7 let. To dokládají i čísla z ročních uzávěrek výsledku běžné obchodní činnosti. Komise proto považuje plán restrukturalizace z hlediska budoucího vývoje za celkově srozumitelný a úplný.

(84) Rakousko dále předalo i rozsáhlejší informace a srovnávací hodnoty věcných a osobních nákladů ostatních úvěrových institutů se srovnatelnou strukturou, resp. velikostí, které ukazují, že BB se výrazně pohybuje pod průměrnými hodnotami jak u osobních nákladů na jednotlivce, tak u věcných nákladů.

(85) Analýza struktur společnosti a managementu, jakož i konkrétních opomenutí managementu, kterou Komise ve svém úvodním rozhodnutí označila za nedostatečnou, byla Rakouskem doplněna. Jako příčiny finančních potíží BB byly vyjmenovány případ podvodu, špatně pochopená politika rizik, neexistující management rizik, chybějící interní kontrolní systém, nedostatečné výkaznictví, žádný instrumentář k celkovému řízení banky a neúčinné organizační postupy. Jako opatření na restrukturalizaci bylo v přehledu uvedeno zakotvení nové politiky rizik, implementace nezávislého managementu rizik, nová definice „Asset Allocation“, vytvoření nové organizace postupu a vnitřní výstavby společnosti, zavedení informačního systému řízení a zúžení managementu nákladů.

(86) Doposud provedená, resp. předpokládaná operační, funkční a finanční opatření považuje Komise za vhodná k tomu, aby se obnovila dlouhodobá životaschopnost banky.

(87) Rakousko dále sdělilo, že zemská vláda usiluje o privatizaci BB, jako o významnou část konceptu restrukturalizace. Rozhodnutím zemské vlády ze dne 12. listopadu 2003, Zl. 3-12I/48-2003, byla zavedena odpovídající opatření pro zahájení procesu prodeje. Výzva k oznámení zájmu byla zveřejněna formou inzerátů v médiích dne 17. listopadu 2003. V dubnu 2004 dojde – po ukončení povinného procesu Due-Diligence (náležitá pečlivost) – k zahájení jednání se třemi zbývajícími uchazeči. Komise vychází z toho, že privatizace banky má dostatečné vyhlídky na úspěch.

Zabránění nežádoucímu narušení hospodářské soutěže

(88) Výjimečné ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES platí za podmínky, že podpory nezmění obchodní podmínky takovým způsobem, že budou v rozporu se společným zájmem. Odstavce 35 až 39 pokynů stanoví, že musí být přijata taková opatření, aby se podle možnosti zmírnily nevýhodné účinky podpory na konkurenty. Tato protiopatření se zpravidla konkretizují omezením nebo redukcí přítomnosti podniku na relevantním trhu nebo na relevantních trzích, prodejem výrobních zařízení nebo dceřiných společností nebo omezením činností.

(89) Omezení nebo redukce musí být v poměru k účinku narušení hospodářské soutěže, způsobeného podporami, a zejména k relativní síle společnosti na jejím trhu nebo trzích.

(90) Podle odstavce 53 pokynů musí Komise při posuzování podpor na restrukturalizaci v podporovaných oblastech zohlednit regionální podmínky pro rozvoj. Pokud má podnik v potížích svoje sídlo v podporované oblasti, pak to samo o sobě není důvod pro toleranci takových podpor. Podle odstavce 54 pokynů platí kritéria pokynů pro posuzování také pro regionální podporované oblasti, zejména pokud se zohlední potřeby regionálního rozvoje. Komise však může v těchto oblastech použít méně přísná měřítka na požadované snížení kapacit na trzích se strukturálními nadměrnými kapacitami, pokud to ospravedlňují potřeby regionálního rozvoje, přitom se rozlišuje mezi oblastmi podle čl. 87 odst. 3 písm. a) a podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, aby se zohlednily vážnější regionální problémy dříve uvedených oblastí.

(91) Země Burgenland je region, který je od roku 1995 nepřetržitě zařazen jako podporovaná cílová oblast číslo 1, a proto jako region ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES připadá v úvahu pro poskytování regionální podpory s nejvyšší čistou podpůrnou částkou ve výši 30 %, resp. 35 %. Ačkoliv se zdá, že BB je dobře přizpůsobena ekonomickým skutečnostem této podporované oblasti, může si Komise odvodit, že finanční potíže banky se v takové oblasti projeví v ostřejší podobě, než by tomu bylo v ekonomicky a hospodářsky dobře přístupném regionu.

(92) BB je mezi rakouskými bankami malá společnost. S bilanční sumou 2,9 miliard EUR, s objemem výnosů (výnosy z úroků, z cenných papírů, z provizí, čisté výnosy z finančních obchodů a jiné provozní výnosy) ve výši 40,4 milionů EUR v roce 2002 a s něco více než 300 zaměstnanci se banka podobá, jak s ohledem na počet zaměstnanců, tak s uvážením její finanční síly, malému a střednímu podniku.

(93) V následujícím se proto bude zkoumat, zda nabídnutá protiopatření jsou s ohledem na malou velikost banky a také na její sídlo v podporované oblasti dostatečná k tomu, aby oslabila účinky narušení hospodářské soutěže při poskytnutí podpor.

(94) Rakousko původně nabídlo, jako součást plánu restrukturalizace, protiopatření ve formě prodeje podílů, uzavření jedné pobočky a ukončení poskytování spolkové půjčky.

(95) Komise ve svém úvodním rozhodnutí uvedla, že přiměřeně nemůže posoudit celkový účinek těchto částečně jen vágně popsaných opatření a jim příslušné částky z důvodu nedostatku podrobných údajů a požádala o další informace. Rakousko z tohoto důvodu dodatečně předalo další údaje ohledně hodnoty příslušných opatření, resp. účinku redukce a poukázalo na to, že byly přezkoumány všechny možné eventuality pro nabídnutí přiměřených protiopatření BB.

(96) Ohledně prodeje podílů Rakousko uvedlo, že BB se již v období od roku 2001 do července roku 2003 zbavila podílů ve výši 3,5 milionů EUR, které nebyly nutné k jejímu provozu, čímž se podíly, které banka držela ke dni 31. prosince 2000, snížily přibližně o jednu třetinu.

(97) Podle údajů Rakouska nemá BB, nehledě na již prodané hodnoty, ani strategické podíly ani tiché rezervy, což vyplývá také ze zpráv o bankovním dohledu, které byly zpracovány po auditech u BB za poslední hospodářské roky. Další prodeje majetku společnosti by proto banku zatížily takovým způsobem, že by byla ohrožena její životaschopnost.

(98) Jako redukční opatření uzavřela BB v rámci restrukturalizace jednu ze svých 17 poboček (v Parndorfu). To představuje snížení přítomnosti na trhu o téměř 6 %.

(99) Rakousko ohledně uzavření dalších poboček uvedlo, že tuzemský počet poboček BB je při současných 16 pobočkách extrémně omezen a že to svědčí o poměrně malé hustotě poboček ve venkovských oblastech země Burgenland. BB nemá, až na jednu výjimku, žádný zahraniční obchod. Banka má ve městě Šoproň (Maďarsko) jednu jedinou dceřinou společnost, která však s ohledem na aktuální celkovou situaci v bankovním sektoru představuje důležitou angažovanost pro její budoucí rentabilitu a konkurenceschopnost v mezinárodním bankovním sektoru. Další uzavření by proto bezprostředně způsobilo významnou ztrátu z obratu a vedlo by k citlivému poklesu vyhlídek na zisk.

(100) Rakousko dále přislíbilo, že BB omezí svoji činnost v tom smyslu, že už nebude poskytovat žádné spolkové půjčky. Objem těchto půjček byl 12 % z poskytnutých půjček a byl tedy významný. Navíc se tu jedná o mimořádně lukrativní obchod, protože tyto půjčky pro banku nepředstavují, z důvodu prvotřídní solventnosti spolkové země jako dlužníka, žádné riziko, a proto nevznikaly žádné „podložené závazky". V tomto případě bylo možno navíc počítat se značně vysokými nerizikovými výnosy z úroků.

(101) Komise přezkoumala tyto argumenty, jakož i s nimi související poskytnuté informace, a došla k závěru, že další protiopatření by vzhledem k malé velikosti banky a k její zanedbatelné pozici na trhu mohla ve skutečnosti ohrozit její životaschopnost. Komise dále v minulosti v mnoha svých rozhodnutích o sanaci bank považovala snížení přítomnosti na trhu o méně než 10 % za dostatečné v těch případech, kdy příslušné banky v období před vznikem jejich ekonomických potíží uplatňovaly expanzivní obchodní politiku ([10]). Naproti tomu, v případě menších bank, které stále ještě byly několikanásobně větší než BB, Komise nepožadovala žádné zmenšení obchodní sítě ([11]).

(102) Podle názoru Komise tedy již provedená, naplánovaná a přislíbená protiopatření postačují k tomu, aby se snížil účinek narušení hospodářské soutěže po poskytnutí projednávaných podpor.

([10]) Rozhodnutí Komise 99/288/ES ze dne 29. července 1998 o podmínečném souhlasu s podporou poskytnutou Itálií bance Banco di Napoli (Úř. věst. L 116, 4.5.1999, s. 36) a rozhodnutí Komise 2000/600/ES ze dne 10. listopadu 1999, kterým se uděluje podmínečný souhlas s podporou poskytnutou Itálií veřejným bankám Banco di Sicilia a Sicilcassa (Úř. věst. L 256, 10.10.2000, s. 21).

([11]) Rozhodnutí Komise 1999/508/ES ze dne 14. října 1998, kterým se uděluje podmínečný souhlas s podporou poskytnutou Francií Societé Marseillaise de Crédit (Úř. věst. L 198, 30.7.1999, s. 1) a rozhodnutí Komise 2001/89/ES ze dne 23. června 1999, kterým se uděluje podmínečný souhlas s podporou poskytnutou Francií Crédit Foncier de France (Úř. věst. L 34, 3.2.2001, s. 36).

Podpora omezená na minimum

(103) Rakousko podle názoru Komise dostatečně prokázalo, že částky poskytnutých podpor na restrukturalizaci byly omezeny na bezpodmínečně nutné minimum v souladu s dostupnými finančními prostředky banky a jejích akcionářů. Bance nebyla poskytnuta žádná nadbytečná likvidita a žádné nadbytečné vlastní prostředky, které by mohla zneužít pro nepřiměřené rozšíření své obchodní činnosti na úkor jejích konkurentů.

(104) Částky na podporu, poskytnuté bance ve smyslu garančních dohod zemí Burgenland ve výši 359,8 milionů EUR byly stanoveny tak, aby jimi byly pokryty jednak oprávky, z důvodu případu podvodu, ve výši 171 milionů EUR a jednak oprávky, zjištěné při kontrole pohledávek, ve výši 189 milionů EUR. Vzhledem k hodnotě základního kapitálu ve výši 80 milionů EUR to bylo bezpodmínečně nutné pro krátkodobé přežití banky, protože jinak by došlo k ustanovení obchodního dohledu a k přistoupení k náhradnímu ručení. S tím nebyl spojen přísun dodatečných prostředků, takže pozice banky se v konkurenčním prostředí neposílila.

(105) Samotné garance země ve prospěch BB však nepostačovaly k udržení potřebné solventnosti. Zatímco dohody o garancích na jedné straně pokryly potřebné oprávky ohledně splatnosti úvěrů špatných půjček, tak na druhé straně nepřihlížely k potřebným bezúročným postavením, nutným z důvodu výpadku úvěrů, která proto musela uskutečnit banka samotná.

(106) BB dále provedla před ukončením garance ze dne 20. června 2000 a k okamžiku sestavení uzávěrky za rok 1999 další oprávky ve výši 41 milionů EUR, které musela pokrýt vlastními prostředky.

(107) V říjnu roku 2000 navíc velké množství zákazníků odčerpalo z banky na základě negativní publicity významný objem aktiv (spořitelní a termínované vklady, jakož i cenné papíry) ve výši 218 milionů EUR, což odpovídá přibližně 10 % bilanční sumy BB. Také tyto ztráty musela banka pokrýt vlastními prostředky.

(108) Na závěr je třeba poznamenat, že BB vlastními silami odstranila všechny tiché rezervy a že dokázala zredukovat osobní náklady za poslední tři roky o 1 milion EUR a materiálové náklady o 10 %. Pro rok 2004 se plánuje další snižování nákladů ve výši 285 000 EUR.

(109) Podle názoru Komise jsou proto podpory omezeny na nezbytné minimum.

VIII. **ZÁVĚR**

(110) Podpory v celkové výši 359,8 milionů EUR se skládají ze dvou opatření: Zaprvé z garanční dohody převzaté zemí Burgenland dne 20. června 2000 ve prospěch BB ve výši 171 milionů EUR, včetně úroků ve výši 5 %; a zadruhé z rámcové dohody ze dne 23. října 2000, která obsahuje ustanovení o zřeknutí se pohledávek ze strany společnosti Bank Austria ve prospěch BB a z dohody o nápravě mezi oběma těmito smluvními partnery a z garanční dohody ze strany země Burgenland ve prospěch BB ve výši 189 milionů EUR.

(111) Jsou splněny všechny předpoklady pro existenci státní podpory podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES: státní prostředky, zvýhodnění určitého podniku, narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy. Z ustanovení o výjimkách ze zásad neslučitelnosti státní podpory se společným trhem lze použít pouze čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES ve spojení se pokyny Společenství pro poskytování státní podpory k záchraně a restrukturalizaci podniku v obtížích.

(112) Ve svém posouzení – a přiměřeně ke kritériím pokynů – došla Komise k názoru, že již provedená a plánovaná opatření na restrukturalizaci jsou rozumná, logická a principiálně přiměřená k tomu, aby umožnila obnovení dlouhodobé rentability BB.

(113) Podle názoru Komise postačují již uskutečněné, plánované a přislíbené prodeje, uzavření poboček a redukce k tomu, aby se kompenzovaly účinky narušení hospodářské soutěže po poskytnutí projednávaných opatření na podporu.

(114) Dvě garanční dohody ze dne 20. června 2000 a ze dne 23. října 2000 se podle názoru Komise omezují na minimum bezpodmínečně nutné pro restrukturalizaci v porovnání s finančními prostředky, které má banka a její akcionáři k dispozici. Bance nebyla poskytnuta žádná nadbytečná likvidita a žádné nadbytečné vlastní prostředky, které by mohla zneužít pro nepřiměřené rozšíření své obchodní činnosti na úkor svých konkurentů,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Následující státní podpory ve prospěch společnosti Bank Burgenland AG (BB) jsou slučitelné se společným trhem:

a) garanční dohoda ve výši 171 milionů EUR plus úroky ve výši 5 %, kterou země Burgenland převzalo dne 20. června 2000;

b) rámcová dohoda ze dne 23. října 2000, která obsahuje garanční dohodu ze strany země Burgenland ve výši 189 milionů EUR.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Rakouské republice.

V Bruselu dne 7. května 2004.

Za Komisi

Mario MONTI

člen Komise